

Web: www.aobe.bg

БСК е ротационен председател на АОБР за 2018 г.
Адрес: София 1000, ул. Алабин 16-20
Тел.: 02 932 09 11, факс 02 987 26 04
E-mail: office@bia-bg.com

Изм. № 17-00-8/23.02.2018 г.

ДО
Г-Н БОЙКО БОРИСОВ,
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ:
Г-Н ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ИКОНОМИЧЕСКАТА И ДЕМОГРАФСКА
ПОЛИТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Представителните организации на работодателите на национално равнище изразяваме своята удовлетвореност от приетите от Комисията по труда, социалната и демографската политика промени в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (второ гласуване 21.02.2018 г.). За нас с тези промени ще се осигури достъп до пазара на труда на необходими специалисти, за каквито са налице безсъмнени и непреодолими със собствен ресурс потребности.

Пазарът на труда в България изпитва остър недостиг, както на специалисти на практика за всички икономически дейности от реалния сектор, на квалифицирани работници с годишна заетост, така и на сезонни работници. Причините за това са най-вече отрицателният приток - на 107 хиляди пенсионирали се имаме 54 хиляди завършили средно образование за миналата година. На 100 излезли от пазара на труда имаме едва 63-ма влезли. Ситуацията се утежнява допълнително от отрицателната нетна миграция – през последните години, макар и намаляваща, разликата между напусналите и завърналите се е около 4 хиляди души годишно. От друга страна, имаме ръст на икономиката от порядъка на 4% и работодателите прогнозираят ръст на необходимата численост на персонала. Недостигът на човешки ресурси се изтъква като главната пречка от инвеститорите (наши и чужди) и е главният задържащ по-бързия икономически растеж фактор. Това води и до реализиране на БВП и Бюджет под потенциала на икономиката, както и до по-бавен процес на конвергенция. Затова е фундаментално важно да се премахнат ненужно създадените и в противоречие с европейските изисквания и практики в другите страни ограничения и тежести при трудовата имиграция.

Позитивното икономическо развитие на страната ни и целта за постигане на още по-добър растеж обуславят необходимостта от най-важните приети изменения, сред които:

1. По §3 – ограничението, предвидено в чл. 7, ал. 1, т. 2 (*в предходните 12 месеца общият брой на гражданите на трети държави, работещи за местния работодател, не надвишава 10 на сто от средносписъчната численост на наетите по трудово правоотношение български граждани, граждани на други държави - членки на Европейския съюз, на държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария*), е всъщност самоограничение, тъй като не се изисква по европейските регулации. Това е обективна пречка за наемане на необходими работници. Приетото облекчаване на този режим, съответно - чрез

възможността общият брой на гражданите на трети държави, работещи за местния работодател, да е ограничен до 20 на сто и до 35 на сто за малките и средни предприятия, **решава едновременно два проблема – липсата на подходящи работници и тромавото администриране** при надвишаване на настоящия праг. Ограничение от 10 на сто пречи основно на малките и средни предприятия да наемат нужното им количество работници, особено в случаите на микро-предприятията. Приетата промяна в размера на ограничението ще намали значително броя на случаите, в които се налага разглеждането и разрешаването индивидуално на всеки конкретен казус. И в действащата, и в приетата редакция на тази норма Министерът на труда и социалната политика може да разрешава достъп до пазара на труда в отделни случаи извън ограниченията по чл. 7, ал. 1, т. 2, едва след като изиска становища от съответните държавни органи, както и от представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище, от творчески съюзи, спортни федерации и национални спортни организации, от органите на местното самоуправление. Така ще е и занапред, но вместо при надвишаване на 10 на сто, вече ще се прилага при надвишаване от 20 на сто, респективно (при малки и средни предприятия) - при надвишаване на 35 на сто от средносписьчната численост на наетите. Освен процесуална и времева икономия, подобно изменение ще представлява намаляване на административната тежест, както за бизнеса, така и за държавата в лицето на МТСП.

2. По §4 - лица от български произход да могат да упражняват заетост без разрешение по чл. 7, ал. 3, след регистрация от работодателя в Агенцията по заетостта при условия и по ред, определени в правилника за прилагане на закона. Тази промяна ще облекчи достъпа до пазара на труда на лица от български произход, а с това ще ги мотивира да търсят своите перспективи за развитие в България. Допълнителен аргумент за подкрепа е, че хората от български произход следва да бъдат насърчени за интегриране у нас, а не както е в действащата редакция на закона – да са поставени при равни условия с всички граждани на трети страни, независимо от произхода.

3. По §11 - добавя се 20-дневен срок за издаване на Единното разрешение за пребиваване и работа. В действащата редакция на закона няма предвиден срок, а с промяната ще се постигне времева стегнатост и повече ефикасност в работата на администрацията, което е в подкрепа на бизнеса.

4. По §12 - създава се §12а, като формално отпада изискването за предварително проучване на пазара на труда (т.нар. „пазарен тест“). Тази промяна е изключително важна. Тя превръща формалния пазарен тест, провеждан понастоящем в рамките на чисто административна процедура (проверява се има ли български граждани, които да отговарят на условията за определена работа), в реален пазарен тест – ако работодателят реши да назначи чужденец на свободната позиция, то ще трябва да заплаща най-малко 1,5 пъти по-висока от средната работна заплата в Република България, плюс допълнителни разходи за транспорт, настаняване, разрешения и пр. Накратко - назначаването на чуждестранен работник ще е съпътствано с поне 2 пъти по-големи разходи за работодателя, в сравнение с тези за български работник (ако за позицията има такъв). Следователно, предпочитанието на работодателя ще е обусловено от изцяло обективни и прагматични предпоставки – производствена необходимост, подходяща квалификация и опит на кандидата, разходи за труд. Няма причина да бъде предпочетено драстично по-скъпото и сложно решение за внос на специалист, ако търсеният специалист може да бъде намерен на местния пазар на труда.

В момента наблюдаваме следната картина: има крещящ недостиг на специалисти с висше образование в ИТ сектора, машиностроенето, електротехниката и електрониката и др. от порядъка на десетки хиляди от една страна и едва 177 внесени за цялата 2017 г. специалисти със синя карта. Причините за това се коренят в тежките и скъпи процедури и ненужни ограничения, част от които отпадат с тази и следващата разпоредба.

5. По §13 – отменя се чл. 18, в който са Списъкът на професиите, за които има недостиг на висококвалифицирани специалисти, и изискването брутната работна заплата, посочена в трудовия договор на работника - гражданин на трета държава, да е най-малко два пъти по-висока от средната работна заплата в Република България. Този ограничителен списък не показва никаква пригодност за времето на действието си. Обратно – представляваше реална пречка пред упражняване на

висококвалифицирана заетост от работник - гражданин на трета държава, чиято професия не попадеше във въпросния списък (а в него до месец януари на настоящата година попадаха само специалисти от сферата на информационните и комуникационните технологии). Освен това, изискването за минимално възнаграждение в двоен размер спрямо средната работна заплата е поредното наше самоограничение, каквото не се изисква от нормите на ЕС, които и в този случай сме надскочили.

За да произведе положителен ефект, това важно предложение трябва да се разглежда в единство с предходното предложение (§12). Иначе казано, необходимо е двете да бъдат приети като пакет.

Разчитаме, че тези промени ще бъдат приети на второ гласуване и в пленарна зала, за да бъде облекчен достъпът на работници от трети страни до българския пазар на труда – решение, изцяло в подкрепа на родната икономика и основа за по-висок растеж, както и на Вашата държавническа ангажираност с този процес.

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

*Изпълнителен председател на БСК
и председател на АОБР за 2018 г.,
по поръчение на АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ*